

Edinburghi kogukonna päikesepaneelid Šotimaal

Foto autor ©: Emtec Energy

Olulist:

- Suurim taoline projekt Ühendkuningriikides;
- Linnaelanikel puudusid head võimalused taastuvenergia tootmiseks või kasutamiseks;
- Ühisomandis päikesepaneelid 24 linnavolikogu hoone katusel tootmisvõimsusega 2 MW;
- Ühistu liikmed teenivad paneelide pealt tulu, võitlevad kütusevaesusega ja vähendavad süsinikuheitmeid.

Taustainformatsioon:

Edinburgh on Šotimaa pealinn 480 000 elanikuga, tehes temast rahvaarvult teise suurima linna riigis. Linn on pikalt olnud hariduse keskuseks meditsiini, õigusteaduse ja tehnika valdkonnas, on üks suurimaid majanduskeskuseid ja turismi sihtkohti Ühendkuningriikides.

Lühikokkuvõtte projektist:

Ühistu omab ja haldab päikesepaneele 24 linnavolikogu hoone katusel. Ühiskondlike hoonete, sealhulgas koolide, valla hoonete ja vabaajakeskuste kombineeritud tootmisvõimsus on umbes 2 MW – Ühendkuningriikide suurim kogukonna omanduses olev sellist tüüpi süsteem.

Projekti eestvedajad ja nende motivatsioon:

Ühistu asutamise ajal 2013. aasta lõpus oli Edinburghis päikesepaneelide arv väiksem võrreldes teiste Ühendkuningriikide linnadega. Põhjuseks arvati olevat asjaolu, et paljud kodanikud elasid üürikorterites, kus puudus ligipääs katusele. Ühiskondlikele hoonetele paigaldatud päikesepaneelide kollektiivse omamise kaudu pakkus ühistu Edinburghi elanikele võimaluse teha midagi positiivset kliimamuutuse osas, muutes selle kaudu ka Edinburghi puhtamaks ja rohelisemaks linnaks. Lisaks tõi see majanduslikku kasu nii elanikele kui kogukonnale tervikuna.

Otsustamise protsess:

2007. aasta lõpus moodustati Šotimaa Ühistute Arengu toetusel Edinburghi Kogukonna Energiaühistu, mille eesmärk oli anda Edinburghi elanikele võimalus taastuvenergia ja vähese süsinikusisaldusega energia tootmise edendamiseks ja arendamiseks linnas. Pärast viit aastat erinevate võimaluste uurimist ei leitud häid lahendusi, mille mõjul tehti otsus luua ise uus ühistu (Edinburghi Kogukonna Päikeseühistu), mis keskenduks peamiselt laiaulatuslikule fotogalvaanilisele projektile Edinburghis.

Omandimudel:

Ühistu liikmeteks ja seeläbi paneelide omanikeks said kõik elanikud, kes ostsid omale ühistu osakuid miinimum £250 eest. Igal aastal peale töö- ja halduskulude katmist makstakse liikmetele aktsiatelt intressi, mille tootlus on kuni 5% ja mille väärtus koos inflatsiooniga kasvab iga aastaga. Pärast aktsiaintressi maksmist järele jääv tulu paigutatakse kogukonnatoetuste fondi. 2021. aastaks saavad ühistu liikmed kogu oma algse investeeringu tagasi ning paneelide kuuluvus tagastatakse ühistu nõukogule.

Iga aasta toimuvad ka üldkoosolekud, kus ühistu liikmed arutavad tegevuste ja paneelide toimimise üle. Lisaks saavad liikmed otsustada, kuidas paneelidest tulenev tulu ülejääk ära jagada.

Rahastus ja majanduslik jätkusuutlikkus:

Juriidilised ja arendusele minevad kulud projekti algstaadiumis tasuti Šotimaa valitsuse kogukonna ja taastuvenergia kava (CARES) toetuse ja laenuga, mis oli osa Šotimaa valitsuse toetus kogukonnaenergeetika vastu. Vajalik kapital paneelide rajamiseks saadi kogukonnast aktsiapakkumiste kaudu: üle 500 tavalise Edinburghi linnakodaniku ja lähipiirkonna elanike hakkasid ühistu liikmeteks ostes ühistu osakuid väärtuses £250 (€320) kuni £100 000 (€125 000). Tulu saadakse elektrimüügist riigi võrku ja soodustariifmaksetest. Lisaks maksab Edinburghi volikogu kohapeal tarbitava päikeseelektri eest ühistule tavaelektri hinda. Ühistu liikmed saavad kuni 5% oma tehtud investeeringutest tagasi ning üle jääv tulu paigutatakse kogukonna fondi, mida kasutatakse ühistu eesmärkide täitmiseks.

Projekti rakendamine:

Edinburghi linnavalitsus ja teised erinevad organisatsioonid käivitasid koos Energy4All-iga 29. septembril 2015 aktsiapakkumise, et koguda raha päikesepaneelide paigaldamiseks erinevatele nõukogudeaegsetele hoonetele üle Edinburghi. Kokku saadi £1,4 miljonit, paneelide paigaldamist alustati 2016. aasta veebruaris koostöös Emtec Energy-ga ning päikeseenergia tootmist alustati sama aasta septembris. Esimesel tegevusaastal toodeti üle 1,1 GWh elektrienergiat.

Projekti kasu:

Ühistu liikmetena on Edinburghi linna elanikel võimalus olla osa kogukonna energiaskeemist, omada päikesepaneeli ja teenida tulu, võidelda energiavaesusega ning vähendada süsinikuheitmeid.

Ühistegevusena võideldakse kliimamuutuse vastu. Samuti hoiab Edinburghi linnavalitsus raha kokku elektrile tehtud kulutustele.

Takistused:

Väga raske oli sellist kogukonna skeemi kavandada ja teostada, paneelide paigaldus nõudis kuudepikkust detailset planeerimist ja pingutusi, et paneelid saaksid 10 nädala jooksul 24 hoonele paigaldatud. Rangelt tuli kinni pidada eelarvest ja ajagraafikust.

Peamised õppetunnid:

- Ühistu on hea viis kaasata tavakodanikke tõstmaks linna taastuenergia toodangut ja osakaalu;
- Kogukondade energiaprojektid on kohalike omavalitsuste jaoks muutunud võtmevaldkondadeks päikeseenergia rakendamisel.

Projekti eestvedajate soovitus poliitikakujundajatele:

Päikeseenergia riiklik raamistik on keeruline, mille tõttu on maakondade ja kohalike omavalitsuste roll sektori stabiilsuse ja püsivuse seisukohast äärmiselt olulised. Teised linnad võiksid samuti antud projektist õppust võtta, et vähendada oma linna kui ka riigi süsinikujalajälge.

Autor

Edinburgh Community Solar Cooperative, Šotimaa

Energy4All, Inglismaa

Allikad:

Edinburgh Community Solar Co-operative, 2013. <https://www.edinburghsolar.coop/>

Emtec Group. 2016. Edinburgh City Council Solar Co-op. Available: <http://www.emtecgroupp.co.uk/case-study/edinburgh-city-council-solar-co-op>

Pratt, D. 2016. Largest community rooftop solar framework completed in Edinburgh. Available: https://www.solarpowerportal.co.uk/news/largest_community_rooftop_solar_framework_completed_in_edinburgh